

Vår ref. (saksnr.):
20/4758 - 4

Byrådets sak nr.:
16/20

Vedtaksdato:
05.06.2020

Bærum kommune - offentlig ettersyn av forslag til detaljregulering for friluftshalvøy i Lysakerfjorden. Oslo kommunes uttalelse

Saksfremstilling:

Det vises til brev av 13.04.2020 fra Bærum kommune, vedrørende forslag til detaljregulering for friluftshalvøy i Lysakerfjorden som er lagt ut på høring med frist for uttalelse innen 29.05.2020. Oslo kommune har fått innvilget fristutsettelse til 05.06.2020 med å avgi høringsuttalelse.

Vedtakskompetanse:

Myndighet til å avgi uttalelse til nabokommuners plan- og utbyggingssaker er av bystyret delegert til byrådet med videredelegering til byråden for byutvikling, jf. byrådets vedtak av 03.07.2001, sak 1360, jf. bystyrets vedtak av 30.05.2001, sak 218.

Vedtak/Oslo kommunes høringsuttalelse:

I Bærum kommunes planforslag foreslås det å anlegge et nytt offentlig friluftsområde som halvøy/øy i sjøen inntil dagens strandarealer på østsiden av Fornebulandet utenfor Smedtangen. Halvøyen/øya skal primært etableres med masser fra Fornebubanen, men også fra andre nærliggende infrastrukturprosjekter.

Biologisk mangfold og landskap

Osloregionen har, sammenlignet med resten av landet, et særlig rikt og variert plante- og dyreliv. Det må forvaltes på en bærekraftig måte, slik at viktige naturtyper og lokaliteter bevares og ikke forringes.

Planområdet berører kartlagte verdifulle naturtyper og områder som er vernet av hensyn til naturverdier. Lokaliteten «Smedtangen» er naturtypen «åpen grunnlendt kalkmark» med A-verdi, som i hovedsak finnes i Oslo-området. Det vil ikke være mulig å ivareta lokaliteten på en tilfredstillende måte dersom det anlegges en anleggsvei gjennom naturtypen slik det foreslås i planforslaget. Videre må det påregnes økt ferdsel i området rundt halvøya som følge av tiltaket. Det vil ha negative konsekvenser for Smedtangen, hvor det i henhold til faktaarket i naturbase ikke er ønskelig med økt ferdsel da det anses som en trussel for lokaliteten.

I rapporten «Vurdering av konfliktpotensial» fra Norconsult står det at det ikke foregår hekking av hettemåke på Lagmannsholmen. Det er ikke riktig. I fjor hekket 113 par hekkemåke (rødlistet som sårbar/VU) her, i tillegg hekket 4 par makrellterner (rødlistet som sterkt truet/EN) og 1 par ærfugl. Lagmannsholmen er den fjerde største hekkelokaliteten for hettemåke i fjorden i Oslo og Akershus 2019. Økt menneskelig aktivitet og forstyrrelse i nærområdet til holmen kan gjøre den uegnet som hekkested for hettemåke.

Oslo kommune er bekymret for tiltakets virkning på gyte- og oppvekstområder for fisk og konsekvenser tiltaket får på anadrom fisk (laks og sjøørret). Flere av fiskeartene registrert i området er på rødlisten og har hatt en svært negativ utvikling de siste årene, slik som torskebestanden har kollapset i Oslofjorden. Noen av årsakene til at artene sliter er klimaendringer, tap av biologisk mangfold og oksygensvikt. Det er viktig at planen tar disse truslene på alvor. Videre vil friluftshalvøya ligge i tilknytning til avleiringsdeltaet for Lysakerelven. Dette er også et gyteområde for fisk. Direkte og indirekte konsekvenser for Lysakerelven må belyses i planen.

I henhold til naturmangfoldlovens § 8 skal offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet, så langt det er rimelig, bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekt av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. Vi kan ikke se at dette er tilstrekkelig ivarettatt i denne saken. Vi er særlig bekymret for naturtypen åpen grunnlendt kalkmark, det maritime miljøet og fuglelivet i området. Negative konsekvenser lokalt vil kunne påvirke bestandene i Oslo, da de samme artene oppholder seg i begge kommuner.

Vannkvalitet

Løsningene som velges må ikke bidra til redusert vannkvalitet eller redusert liv i sjøen. Det bør dokumenteres at planen ikke har negativ påvirkning på strømningsforhold som kan gi utfordringer knyttet til algeoppblomstring og oksygenmangel lokalt eller ha negative virkninger andre steder i Lysakerfjorden.

Kunnskapsgrunnlag og planområdet

Flere av utredningsrapportene vedlagt planforslaget tar utgangspunkt i andre plasseringer av øyer og avgrensning av planområdet enn planforslaget. Det fremkommer ikke hvordan ulike områder er blitt vurdert eller hvorfor man har valgt å gå for det som ligger i planforslaget. I NIVA, NIBIO og NMBU sin rapport «Anbefalinger knyttet til planer for etablering av nye landskap ved Lakseberget og Telenor-stranda på Fornebu» konkluderes det med at planene for friluftsoya innebærer et stort irreversibelt inngrep i et unikt område, med store biologiske, geologiske og landskapsmessige verdier. Rapporten anbefaler at man finner en alternativ lokalitet som har behov for reparasjon/naturforbedrende tiltak i sjøen, enten i kommunen eller i en av nabokommunene. Norconsult har i sin rapport «Vurdering av konfliktpotensial» anbefalt å legge øya sørøst i det daværende planområdet. Planområdet er nå vesentlig endret, men vi kan ikke se at det finnes noen begrunnelse for hvorfor man har valgt en annen plassering enn den Norconsult anbefaler. Ulike alternativer til plassering av en friluftsoy bør utredes slik at man kan redegjøre for avgrensning av planområdet og plassering av tiltaket. Det må utarbeides en konsekvensutredning som redegjør for de samlede konsekvensene av planforslaget og vurdere disse opp mot andre relevante planalternativer og et 0-alternativ. Det bør også vurderes massehåndtering og behov for masser for regionen som helhet før man går videre med planforslaget.

Dokumentasjonskrav

Det bør stilles krav til håndtering av fremmedarter og tiltak for å hindre etablering og spredning av disse ved tilførsel av masser i miljøoppfølgingsplanen. Bekjempelse av fremmede arter vil trenge riktige tiltak i flere sesonger etter hverandre. Massene som fylles ut i sjø må renses først og det må stilles krav til en plan for hvordan plast og mikroplast skal fanges opp på en god måte.

Oslo kommunes vurdering av planforslaget

Planforslagets kunnskapsgrunnlag synes ikke å være rimelig i forhold til risiko for skade på naturmangfoldet, og gir ikke tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger planen kan ha for naturmiljøet. Oslo kommune mener derfor ikke at Naturmangfoldlovens § 8 (kunnskapsgrunnlaget) og § 9 (føre-var-prinsippet) er ivarettatt.

Oslo kommune kan ikke se at de positive konsekvensene ved et utvidet friluftsområde forsvarer de vesentlige negative og permanente virkningene tiltaket vil ha for det særegne strandlandskapet, med viktige naturverdier av nasjonal verdi (A) og det biologiske mangfoldet. Dette synes heller ikke å være tilstrekkelig belyst i planforslaget da utredninger er mangelfulle og konsekvensutredning ikke foreligger i tråd med plan- og bygningsloven.

Planforslaget må konsekvensutredes og en systematisk vurdering for lokalisering av en slik utfylling bør inngå i beslutningsgrunnlaget til planforslaget. Temaene som nevnes i denne uttalelsen bør inngå i konsekvensutredningen.

Hanna E. Marcussen

byråd for byutvikling

